

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-589

21.8.2023

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Samme tap meldt til to foretak – bevisst? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte om tyveri av diverse gjenstander fra garasje og fikk utbetalt rundt kr 13 000 i erstatning. I skademeldingen hadde hun krysset av for "nei" på spørsmål om det var forsikringer i et annet forsikringsforetak som også kunne dekke skaden. Sikrede hadde samme dag meldt om tyveri av stort sett de samme gjenstandene til et annet foretak. Skaden ble der avslått på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret. I forbindelse med andre innmeldte skader ble også tyverisaken utredet. Foretaket avsto dekning for alle skadene med henvisning til bevisst uriktige opplysninger i skadeoppgjøret og sa opp sikredes forsikring, samt krevde tilbakebetalt utbetalt erstatning i tyverisaken. Sikrede var uenig i vurderingen og mente hun ikke bevisst hadde meldt samme tap til to foretak. Nemnda kom til at foretaket var uten ansvar og kunne si opp sikredes forsikringsavtale på grunn av uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret. Nemnda viste i den forbindelse til at det var vanskelig å se at det var noen annen forklaring på sikredes adferd enn at hun søkte å få tapet dekket fra begge foretak, og at hun derfor var klar over at hun svarte uriktig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri og spørsmålet om foretaket er uten ansvar pga. sikredes uredelige brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, samt krav fra foretaket om tilbakebetaling av utbetalt erstatning og oppsigelse av sikredes forsikring, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte 23.2.22 om tyveri av diverse gjenstander fra bagasjetralle på Gardermoen.

Sikrede meldte 3.3.22 om tyveri fra garasje. I skademeldingen opplyste sikrede at følgende var stjålet:

Slagborremaskin, slagskrutrekker, stikksagen, arbeidslampe, batterier

Verktøykasse med ca 56-60 deler

Flere små verktøy som hang på veggen

Store 3 svarte poser med klær brukt klær

Sikrede opplyste at gjenstandene var kjøpt nye, og at det var betalt ca. kr 15 000. Alder ble oppgitt til seks–syv år.

I skademeldingen svarte sikrede "nei" på følgende spørsmål:

Har du, eller noen andre hjemme hos deg, forsikringer i et annet forsikringsselskap som også kan dekke skaden? (for eksempel gjennom forbund/fagforening, arbeidsgiver, eller såkalte trygghetsavtaler)

Sikrede fikk utbetalt kr 13 541 i erstatning.

Foretaket koblet inn utreder da det 11.3.22 og 27.4.22 ble meldt inn to skader under forsikringen til sikredes mor. Skademeldingen 11.3.22 gjaldt tyveri fra garasjen, og skademeldingen av 27.4.22 gjaldt lysekrone ødelagt av vaskehjelp. Foretaket avdekket at moren hadde samme adresse og telefonnummer som sikrede.

Utreder kontaktet sikrede på e-post 2.5.22 vedrørende tyveri av gjenstander fra bagasjetralle og ba om bekreftelse på anmeldelse. Sikrede oversendte denne 6.5.22.

Utreder forsøkte etter det opplyste å ringe sikrede uten hell og tilskrev henne 10.5.22. Utreder ba opplyst om det var sikrede eller moren som hadde meldt inn de to sakene vedrørende tyveri fra garasje og ødelagt lysekrone. Han opplyste også at det var nødvendig med en besiktigelse av garasjen der tyveriet hadde skjedd, samt behov for flere opplysninger fra sikrede i saken vedrørende tyveri fra bagasjetralle.

Sikrede svarte 12.5.22. Hun forklarte at det stemte at hun og moren hadde samme adresse og telefonnummer:

Ja vi bor i en enebolig og huset er delt 2 enheter med egen inngangsdør.

Min mor solgte leiligheten sin i Oslo etter min far døde i 2016. Siden jeg er enebarn så flyttet hun til meg.

Derfor stemmer det at vi har samme adresse hun bor i 2 etg og vi i 1 etg.

Vi har en eldre garasje på ca 80 kvm som blir brukt til boder.

Hun er gammel og trenger mye hjelp. Hun hadde eget nummer men pga hørsel så orket hun ikke mer og ville at jeg hjalp henne.

Sikrede opplyste også at hun ville trekke saken vedrørende tyveri fra bagasjetralle da hun i stedet hadde meldt denne under sin reiseforsikring.

I e-posten skrev sikrede også at hun skulle reise bort 19.5.22, og at hun ikke var tilbake før i slutten av september eller oktober. Hun skrev i den forbindelse at "det med besiktigelse må tas når vi er tilbake".

Utreder kontaktet Hedvig Forsikring 10.5.22 med "skjema om opplysninger fra andre selskap". Hedvig Forsikring svarte 12.5.22 at sikrede 3.3.22 hadde meldt om innbrudd i garasje med oppgitt skadedato 27.2.22. Sikrede hadde levert følgende tapsliste til Hedvig:

Her har hun oppgitt hva som ble stjålet:

Antall	Eiendom/objekt	Innkjøpsdato	Nypris
1	Dewalt slagborremaskin	6-7 år tidligere	2 495 kr
1	Dewalt slagstrekker	6-7 år tidligere	1 369 kr
1	Dewalt stikksag	vet ikke	2 104 kr
1	Arbeidslampe	vet ikke	552 kr
1	Batterier	5 år	2 000 kr
1	Verktøykasse m 50/60 deler	4 år	4 134 kr
8	Små verktøy som hang på vegg	gjennom årene	2 500 kr
3	Svarte poser med varme klær	gjennom årene	3 000 kr
1	Dewalt drill	husker ikke	2 395 kr

Hedvig opplyste at sikrede hadde hatt mange skadesaker der, og at det var tatt kontakt med Fremtind fordi man så at det også var meldt sak dit samme dag. Hedvig mottok den gang informasjon om at samme sak var meldt til og erstattet av Fremtind. På denne bakgrunn hadde

Hedvig sagt opp sikredes forsikringer pga. uredelig brudd på opplysningsplikten.

Etter det opplyste meldte sikrede 8.6.22 om en ny skade til foretaket. Dette gjaldt tyveri av sykkel utenfor et kjøpesenter 23.5.22 mens sikrede var inne og drakk kaffe med noen kjente. Utreder skal ha fulgt opp med e-post uten å få svar fra sikrede.

Utreder foretok 24.5.22 utvendig besiktigelse på sikredes adresse. Utreder ringte og banket på sikredes dør uten at noen åpnet. Utreder tok da kontakt med den andre boenheten i samme bygning og snakket med mannen som åpnet døren der. Han opplyste til utreder at han hadde bodd i leiligheten i andre etasje i ca. ett år. Utreder snakket også med en mann som satt utenfor huset som ligger før man kommer til sikredes bolig.

Utreder forsøkte etter det opplyste å ringe sikrede flere ganger uten hell. Han tilskrev derfor sikrede 10.6.22 med seks konkrete spørsmål det var ønskelig med en avklaring på. Sikrede fikk en frist til 17.6.22 for å gi tilbakemelding på spørsmålene, men utreder mottok ikke svar.

Foretaket avsto 30.6.22 erstatningskravene i "alle skadesakene omtalt i dette brev". I brevet var følgende skadesaker nevnt:

- Tyveri fra bagasjetralle
- Tyveri fra garasje
- Tyveri fra garasje (under sikredes mor sin forsikring)
- Ødelagt lysekrone (under sikredes mor sin forsikring)
- Stjålet sykkel

Etter mottak av brevet kontaktet sikrede advokat som 19.8.22 klaget på avslaget. Foretaket opprettholdt sitt standpunkt og fant det ikke hensiktsmessig å gjennomføre samtale og befarings med sikrede.

Sikrede krever dekning for tyveri fra garasje og avviser at det er grunnlag for tilbakebetaling av erstatning eller oppsigelse av forsikringen. Det beror på en inkurie at det ble meldt inn delvis overlappende krav til Fremtind og Hedvig. Verktøyet, som sikredes mann var eier av, skulle meldes til Fremtind. Kravene fra sikrede skulle meldes til Hedvig. Sikrede har opplyst at kravene som er meldt ikke er identiske, og at mannens krav om verktøy ikke er meldt inn til Hedvig. Det var imidlertid en feil at det var sikrede, og ikke mannen, som meldte inn krav for frastjålet verktøy til Fremtind. Ved melding om skade ble det derfor forvirring for sikrede, og ved en inkurie huket hun av for "nei" på spørsmålet om det forelå andre forsikringer for samme krav. Sikrede har opplyst at moren selv har meldt inn de tap som hun har lidt som følge av tyveriet. Hun har fulgt opp dette selv per e-post fra Pakistan. Foretaket synes å bygge avslaget på opplysninger innhentet fra naboer som er gale/mangelfulle.

Sikrede har forsøkt å komme foretaket i møte for de grove påstandene, men foretaket har avvist videre undersøkelser fordi sikrede tidvis har vært vanskelig å få tak i. Foretaket har ikke satt inn nødvendige undersøkelser for å avklare situasjonen, men nøyet seg med minimale undersøkelser og mangelfulle vitneobservasjoner fra nabo i andre etasje. Dette er mangelfull saksbehandling.

Sikrede bestrider at hun forsto at det kunne føre til dobbel utbetaling da hun meldte det samme tapet til to foretak. Det er ikke dokumentert at sikrede har utvist tilstrekkelig skyldgrad.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede bevisst ga uriktige opplysninger under skadeoppgjøret. Sikrede svarte bevisst uriktig "nei" på spørsmål om "Har du, eller noen andre hjemme hos deg, forsikringer i et annet forsikringsselskap som også kan dekke skaden?". Sikrede

sendte tilsvarende krav til Hedvig Forsikring samme dag som hun sendte krav vedrørende samme hendelse til Fremtind. Kravene til begge foretaket var av samme størrelse (ca. kr 15 000), og begge gjelder både poser med klær, slagborremaskin, slagstrekker, stikksag, batterier, arbeidslampe, verktøykasse med nærmere 60 deler og flere små verktøy som hang på veggen. Det fremstår usannsynlig at kravet er meldt til begge foretak ved en inkurie. Videre er det ingen dokumentasjon på eiendelene som skal være stjålet. Sikrede har også forklart seg uriktig om sin mor ved å opplyse at hun bodde i andre etasje, mens hun i realiteten utvandret i 2020. Foretaket mener sikrede var reell avsender av kravene under morens forsikring. Det synes merkelig at moren skulle ha vært til stede da lysekronen ble skadet i 2022 ettersom hun utvandret til Pakistan i 2020.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar og kan si opp sikredes forsikringsavtale på grunn av uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Det følger av § 8-1 fjerde ledd at foretaket er uten ansvar såfremt sikrede ved skadeoppgjøret bevisst gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning hun ikke har krav på. Ifølge femte ledd kan foretaket i så fall også si opp sikredes forsikringer.

Sikrede svarte i skademeldingen "Nei" på spørsmål om hun, eller noen hjemme hos henne, hadde annen forsikring som også kunne dekke skaden. Eiendelene var imidlertid også omfattet av hennes innboforsikring hos Hedvig Forsikring. Opplysningen var derfor objektivt sett uriktig. Spørsmålet er så om dette ble gjort bevisst. Sikrede anfører at det dreier seg om en inkurie med sammenblanding av hvilke gjenstander som skulle meldes til de forskjellige gjenstandene. Det er uklart for nemnda om sikrede her anfører at opplysningen i skademeldingen var riktig fordi det ikke var meningen at samme tap skulle dekkes av to forsikringer, eller om anførselen gjelder hennes forståelse av at hun kunne få en uberettiget erstatning, men kan uansett ikke se at det er grunnlag for å beskrive de to skademeldingene på denne måten. Sikrede oppførte manuelt hvilke gjenstander det var tale om, alder på disse, samt verdi, og det er i det alt vesentlige de samme gjenstander som er ført opp i skademeldinger til begge foretak. Nemnda kan vanskelig se at det er noen annen forklaring på en slik adferd enn at sikrede søkte å få tapet dekket fra begge foretak, og at hun derfor var klar over at hun svarte uriktig.

Spørsmålet er da om dette kunne føre til en erstatning sikrede ikke hadde krav på. Nemnda forstår saken slik at det i all hovedsak er de samme gjenstandene som er meldt tapt under de to forsikringene. Det er derfor klart at de gale opplysningene kunne føre til dobbelt utbetaling og derfor en erstatning sikrede ikke hadde krav på. Nemnda mener også sikrede "måtte forstå" at dette var tilfelle. Det er ikke krav om vinnings hensikt, men tilstrekkelig at sikrede forsto eller måtte forstå at hun kunne få dobbel utbetaling. Når man melder samme tap to steder, må det legges til grunn at vedkommende forstår at dette kan føre til dobbel utbetaling om ikke foretakene undersøker saken og avslår det ene kravet, jf. for så vidt også FinKN 2017-700.

I nemndspraksis er det lagt til grunn at bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret utgjør erstatningsgrunnlag overfor sikrede, og at sikrede derfor etter alminnelige erstatningsrettslige regler må være ansvarlig for den erstatningsutbetalingen vedkommende eventuelt har forledet foretaket til å betale, se FinKN 2019-658 med henvisning til Brynildsen, m.fl.: Forsikringsavtaleloven (3. utg., 2014) s. 289, samt FinKN 2017-812.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).